

NISTE SAMI – SVIJU NAS SE TIČE!

SA4EU²

www.bos.rs/sa4eu2

**Zakoni Vaša prava
čine mogućim –
Vi ih činite ostvarivim**

Projekat je finansijski podržalo Ministarstvo inostranih poslova
Kraljevine Norveške kroz program bilateralne saradnje Vlada
Kraljevine Norveške i Republike Srbije

Bez dvoumljenja se može reći da je proces evropskih integracija presudno uticao na unapređenje zakonodavnog okvira i povećanje interesovanja javnosti za probleme životne sredine u Srbiji. Usaglašavanje domaćeg zakonodavstva sa pravnim tekovinama Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine, smanjenja negativnih efekata industrijskog razvoja, zaštite biodiverziteta i upravljanja otpadom, promenilo je svest donosilaca odluka i omogućilo građanima da ostvaruju i zaštite svoja prava na zdravo životno okruženje i pristup informacijama od značaja za sredinu u kojoj žive.

Kroz usklađivanje sa evropskim standardima u oblasti životne sredine u Srbiji je stvoreno okruženje koje omogućava uključenost građana u proces donošenja važnih odluka.

Visok nivo zaštite i očuvanja životne sredine postavljen je kao temeljni princip funkcionisanja Evropske unije i kao obaveza za sve buduće države članice.

U Srbiji je pravo na zdravo životno okruženje i punu informisanost o stanju životne sredine, kao ljudsko pravo, zagantovano Ustavom:

Zdrava životna sredina je neotuđivo pravo svakog građanina a očuvanje životne sredine i prirodnih resursa za sadašnje i buduće generacije je zajednička obaveza.

Životnom sredinom se ne upravlja, ona se čuva i unapređuje!
Donosioci odluka nemaju mogućnost da uključuju građane u donošenja važnih odluka – **oni su obavezni da to čine!**

Odluke o izgradnji novih postrojenja ili pokretanju projekata koji mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu nemoguće je doneti bez učešća javnosti.

U donošenju odluka imate pravo i obavezu da učestvujete; na donete odluke imate pravo da se žalite; imate puno pravo da budete blagovremeno i potpuno informisani o stanju životne sredine!

Odgovorni državni organi na lokalnom i centralnom nivou, obavezni su da Vam, na Vaš zahtev, pruže tražene informacije o stanju životne sredine i aktivnostima koje utiču na stanje životne sredine i zdravlja ljudi!

„Svako ima pravo na zdravu životnu sredinu i na blagovremeno i potpuno obaveštavanje o njenom stanju. Svako, a posebno Republika Srbija i autonomna pokrajina, odgovoran je za zaštitu životne sredine. Svako je dužan da čuva i poboljšava životnu sredinu“

čl. 74 Ustava Republike Srbije

„Procena uticaja na životnu sredinu jeste preventivna mera zaštite životne sredine zasnovana na izradi studija i sprovođenju konsultacija uz učešće javnosti i analizi alternativnih mera, sa ciljem da se prikupe podaci i predvide štetni uticaji određenih projekata na život i zdravlje ljudi...“

Čl. 2, stav 5. Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu

„Ako se zahtev odnosi na informaciju za koju se može pretpostaviti da je od značaja za zaštitu života ili slobode nekog lica, odnosno za ugrožavanje ili zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, organ vlasti mora da obavesti tražioca o posedovanju te informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno da mu izda kopiju tog dokumenta najkasnije u roku od 48 sati od prijema zahteva.“

Čl. 16, stav 2. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja

Naučno je potvrđeno da je postojeće zagrevanje klimatskog sistema posledica ljudskih aktivnosti. Analize i scenarija izrađena na međunarodnom nivou ukazuju da je region Evrope već pogođen izmenjenim klimatskim uslovima, a da se negativan trend očekuje i u periodu do 2030. odnosno 2100. godine.

S obzirom na ove rezultate, ali i borbu protiv klimatskih promena na međunarodnom nivou, Evropska unija (EU) je 2009. godine definisala svoju politiku kontrole emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG) kroz Paket za klimu i energiju (Paket EU).

Srbija se priključuje naporima za ublažavanje efekata klimatskih promena kroz usaglašavanje sa Paketom EU. Time naša zemlja ne samo da ispunjava međunarodne obaveze, već i se pridružuje aktivnostima da se pronađu

rešenja za izazove i probleme koji su očigledni i koji ostavljaju ozbiljne posledice na naše živote.

Paket EU propisuje da se do 2020. godine smanji emisija gasova staklene bašte za najmanje 20 odsto u odnosu na 1990. godinu. Stoga se države članice EU okreću povećanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora za 20 procenata i povećanju energetske efikasnosti za 20 odsto u periodu od 2013 do 2020. godine.

Direktiva o sistemu trgovine emisijama, kao deo Paketa EU, predstavlja osnov borbe protiv klimatskih promena u EU. Njome se utvrđuju načini za smanjenje emisija iz industrije i avio saobraćaja. Odlukom o zajedničkom naporu na smanjenju emisija definisano je i kako da se do tog smanjenja dođe u oblastima drumskog saobraćaja, poljoprivrede, domaćinstava (zgradarstva) i otpada. Smanjenju emisija gasova staklene bašte

značajno može da doprinese i hvatanje i skladištenje ugljenika, takođe utvrđeno odlukom Paketa EU. Bolje korišćenje obnovljivih izvora energije u ukupno proizvedenoj energiji podstaknuto je Direktivom za promovisanje korišćenja energije proizvedene iz obnovljivih izvora.

Sprovođenje ovog paketa EU u Republici Srbiji samo uz učešće svih zainteresovanih strana, uključivanje civilnog društva i samih građana u proces prilagođavanja i ublažavanja efekata klimatskih promena može da doprinese unapređenju životne sredine. Uz određena opravdana i isplativa ulaganja, ovaj proces stvara mogućnosti za otvaranje novih radnih mesta i unapređenje konkurentnosti domaćih kompanija na EU i međunarodnom tržištu. Ispunjenje osnovnih zahteva Paketa EU osiguraće plasman domaćih proizvoda na tržištu EU i na taj način opstanak i pozitivno poslovanje domaćih preduzeća.

Projekat je finansijski podržalo Ministarstvo inostranih poslova Kraljevine Norveške kroz program bilateralne saradnje Vlada Kraljevine Norveške i Republike Srbije

Šta treba da uradimo da bi se odgovorno suočili sa klimatskim promenama

KLIMATSKE PROMENE TU PRED VAMA